

FUNCTIEMIXVOORTGEZETONDERWIJS

P R E S T A T I E A F S P R A K E N E N S C H O O L B E L E I D

Datum 15 april 2009

Betreft Brochure 'Funciemix voortgezet onderwijs'

Geachte heer/mevrouw,

Voor u ligt de brochure 'Funciemix voortgezet onderwijs'. Met deze brochure willen wij meer helderheid verschaffen over de funciemix aan iedereen die bij de invoering betrokken is - leraren, medezeggenschapsraden, directiepersoneel / schoolleiders en personeelsfunctionarissen van scholen. De brochure geeft antwoord op 22 vragen zoals: 'In welke mate wordt de funciemix op mijn school versterkt?', 'Wat moet een school doen om de afspraken na te komen?' en 'Mag mijn school van de groeipercentages afwijken?'.

De afspraken rond de funciemix maken deel uit van het Convenant Leerkracht van Nederland (VO), gesloten op 1 juli 2008. Op basis van dit convenant wordt de komende jaren fors geïnvesteerd in de beloning van leraren en de aantrekkelijkheid van het beroep. Een belangrijk onderdeel hiervan is de verbetering van de loopbaanmogelijkheden voor leraren door middel van een nieuwe funciemix.

Deze brochure is ook beschikbaar bij de medeondertekenende organisaties. De digitale versie kunt u downloaden van de verschillende websites.

Met vriendelijke groet,

**De Minister van Onderwijs, Cultuur
en Wetenschap**

R. H. A. Plasterk

VO-raad

S. Slagter

**De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur
en Wetenschap**

J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

Algemene Centrale van Overheidspersoneel

W. T. G. Dresscher

**Centrale van Middelbare en Hogere
Functionarissen**

H. K. Evers

**Christelijke Centrale van Overheids- en
Onderwijspersoneel - CNV Onderwijs**

M. R. J. Rog

FUNCTIEMIXVOORTGEZETONDERWIJS

P R E S T A T I E A F S P R A K E N E N S C H O O L B E L E I D

Colofon

Deze brochure is een gezamenlijke publicatie van het ministerie van OCW, de VO-raad en de werknemersorganisaties AOb, CNV Onderwijs en CMHF.

Ontwerp

Balyon, Zoeterwoude

Druk

Koninklijke drukkerij Broese & Peereboom

‘Functiemix voortgezet onderwijs’

Deze brochure geeft uitleg over de nieuwe functiemix in de VO-sector, wat er met de functiemix wordt beoogd en wat dit voor scholen en leraren betekent.

De brochure is bedoeld voor iedereen die bij het invoeren van de functiemix betrokken is - leraren, medezeggenschapsraden, directiepersoneel / schoolleiders en personeelsfunctionarissen van scholen.

De nieuwe functiemix maakt onderdeel uit van het Convenant Leerkracht van Nederland (VO), gesloten door de sociale partners en de minister van OCW op 1 juli 2008. Op basis van dit convenant wordt de komende jaren fors geïnvesteerd in de beloning van leraren en de aantrekkelijkheid van het beroep. Een belangrijk onderdeel hiervan is het verbeteren van de loopbaanmogelijkheden voor leraren, door middel van een nieuwe functiemix.

1. Wat is de functiemix?

De functiemix is de verdeling van leraren over de salarisschalen LB, LC en LD (het loonegebouw).

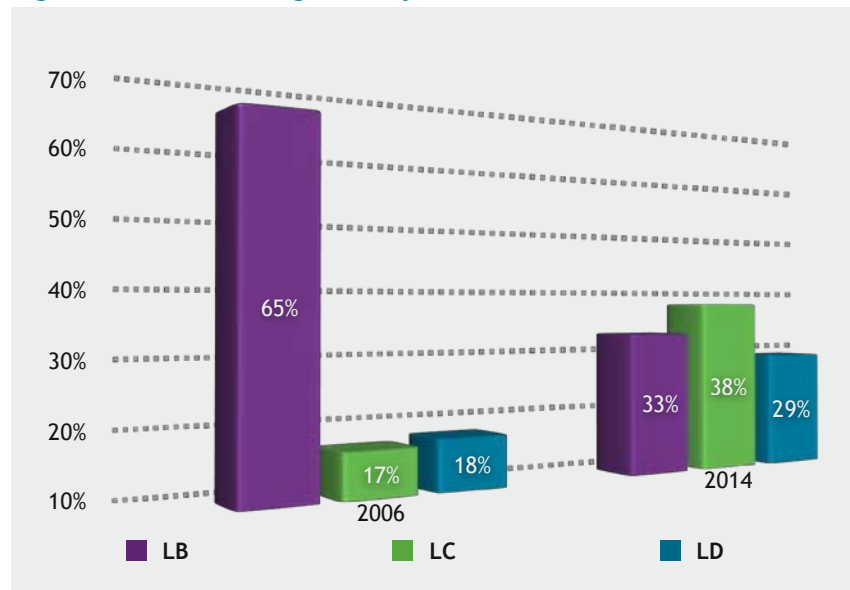
De komende jaren komt er aanmerkelijk meer geld beschikbaar voor de versterking van de functiemix. Daardoor kunnen meer leraren een hogere functie krijgen en meer verdienen. Het streven is om meer leraren voor de klas carrière te laten maken.

De sociale partners zullen in het kader van het functiewaarderingssysteem (FUWA-VO) nadere afspraken maken over de criteria voor de toekenning van hogere schalen. Zodra deze gereed zijn zullen sociale partners hierover een aparte voorlichtingsbrochure publiceren.

In het onderstaande diagram staat hoe de leraren in het voortgezet onderwijs verdeeld

waren over de beloningsschalen in 2006 en hoe de verdeling dient te zijn in 2014 (de afgesproken doelstellingen voor de sector). Het aandeel leraren in schaal LC en LD moet daarvoor met respectievelijk 21 en 11 procentpunten groeien (gemeten in voltijdbanen / fte's). Dat betekent dat zo'n 25.000 leraren de komende jaren in een hogere schaal terecht moeten komen.

Figuur 1: Ontwikkeling landelijke functiemix VO 2006-2014

2. Wat moet een school doen om de afspraak na te komen?

Het ministerie van OCW, werkgevers in het voortgezet onderwijs en vakbonden hebben (met instemming van hun achterban) afgesproken dat het aandeel leraren dat volgens schaal LC of LD beloond wordt op elke school (brinnummer) zal toenemen.

Elke school krijgt dus extra bekostiging om een bepaald 'groeipercentage' te bereiken. Het groeipercentage is de toename in het aandeel fte's in schaal LC en LD. De verplichting om dit groeipercentage te realiseren is vastgelegd in de cao. Om het groeipercentage te bereiken zal de school het formatieplan moeten aanpassen,

vanzelfsprekend in overleg met de P(G)MR (zie ook vraag 18). Om in aanmerking te komen voor de aanvullende bekostiging moeten scholen voldoen aan de (wettelijk) verplichte gegevensleveringen aan de IB-Groep en Cfi. Vaak wordt deze levering verricht door een externe salarisverwerker of administratiekantoor, in opdracht van de school.

3. In welke mate wordt de functiemix op mijn school versterkt?

De functiemix wordt versterkt met een bepaald 'groeipercentage'.

Er zijn twee groeipercentages vastgelegd in het convenant, één voor scholen binnen de Randstadregio's en één voor scholen daarbuiten. Binnen of buiten deze regio's gelden dezelfde percentages voor alle scholen.

Tabel 2: Groeipercentages

2011	Buiten Randstadregio's	LB: - 3%	LC: + 2%	LD: + 1%
	Binnen Randstadregio's	LB: -30%	LC: +29%	LD: + 1%
	Sector	LB: -13%	LC: +12%	LD: + 1%
2014	Buiten Randstadregio's	LB: -21%	LC: +10%	LD: +11%
	Binnen Randstadregio's	LB: -50%	LC: +39%	LD: +11%
	Sector	LB: -32%	LC: +21%	LD: +11%

4. Wat is de nulmeting?

De nulmeting is de startpositie van de functiemix, waar de groeipercentages bovenop komen om de doelstellingen te berekenen.

De functiemixafspraken in het convenant zijn berekend op basis van de functiemix in het jaar

2006. De sectorale doelstellingen zijn dus de groeipercentages bovenop de meting van 2006.

Op verzoek van de sociale partners geldt de functiemix van 1 oktober 2008 als nulmeting op schoolniveau. Dit is de laatste meting van de

functiemix vóór invoering van de maatregel in 2009¹. De doelstelling op schoolniveau wordt dus berekend door het relevante groeipercentage op te tellen bij de meting van de school op 1 oktober 2008.

5. Verschillen de groeipercentages per schoolsoort?

Nee, de afgesproken groeipercentages zijn gelijk voor alle scholen en schoolsoorten². Dit is nadrukkelijk afgesproken in het convenant. Er zijn wel verschillende groeipercentages voor scholen binnen en buiten de Randstadregio's (zie tabel 2).

6. Moeten alle scholen uiteindelijk dezelfde functiemix krijgen?

Nee, want de nieuwe functiemix is het resultaat van de bestaande functiemix plus het groeipercentage.

Bij de nulmeting verschilt de functiemix per school en per schoolsoort. Dit betekent dat scholen die nu een bovengemiddelde functiemix hebben in 2011 en 2014 ook boven de

sectordoelstellingen uitkomen. Tabel 3 laat meteen zien dat de ontwikkeling op schoolniveau tot andere percentages leidt dan de ontwikkeling per schoolsoort of op sectorniveau. Alle scholen maken dezelfde sprongen qua aandeel hogere LC- en LD-functies, waardoor bestaande verschillen blijven bestaan. De doelstelling op schoolniveau is

het relevante groeipercentage bovenop de nulmeting van de school in 2008. De nulmeting van 2008 wordt naar verwachting in het voorjaar van 2009 gepubliceerd op www.functiemix.minocw.nl.

Tabel 3

De berekening voor een gemiddelde smalle scholengemeenschap buiten de Randstadregio's						
Meting 2006	LB:	57%	LC:	16%	LD:	27%
Groei% 2011 (Buiten Randstadregio's)	LB:	-3%	LC:	+2%	LD:	+1%
Doelstelling 2011	LB:	54%	LC:	18%	LD:	28%
De specifieke berekening voor school A, een smalle scholengemeenschap buiten de Randstadregio's						
Nulmeting school A 2008	LB:	55%	LC:	17%	LD:	28%
Groei% 2011 (Buiten Randstadregio's)	LB:	-3%	LC:	+2%	LD:	+1%
Doelstelling school A 2011	LB:	52%	LC:	19%	LD:	29%

7. Hoeveel extra LC- en LD-functies komen er op mijn school bij?

Hoeveel fte's er op uw school in hogere schalen bij moeten komen, kunt u berekenen door de groeipercentages af te zetten tegen het aantal leraren (in fte's) op uw school. Deze gegevens staan voor elke school (die aan de gegevensleveringen heeft voldaan) op www.functiemix.minocw.nl.

8. Mag mijn school van de groeipercentages afwijken?

Nee, dat mag niet. In het convenant is afgesproken dat het budget alleen mag worden besteed aan LC- en LD-functies. Dit is een harde voorwaarde bij het beschikbaar stellen van de aanvullende middelen. De sociale partners hebben wel een bandbreedte afgesproken voor gelijkwaardige uitwisseling tussen de groei in schalen LC en LD (zie ook vraag 9). Deze bandbreedte biedt scholen de vrijheid om de functiemix toe te passen op de eigen organisatie en het eigen onderwijsbeleid.

9. Wat is de bandbreedte?

De sociale partners hebben een bandbreedte afgesproken voor gelijkwaardige uitwisseling tussen de groei in schalen LC en LD.

De bandbreedte gaat uit van een ratio 2:1 voor de bijkomende kosten in deze schalen³. In 2011 is de bandbreedte maximaal 1% meer of minder groei in LD. Dat staat gelijk aan 2% in LC. In 2014 is de bandbreedte maximaal 3% meer of minder groei in LD. Dat staat gelijk aan 6% in LC. Tabel 4 geeft een voorbeeld van hoe de bandbreedte toegepast kan worden.

Tabel 4: Bandbreedtes op de groeipercentages

2011	LB: ±1%	LC: ±2%	LD: ±1%
2014	LB: ±3%	LC: ±6%	LD: ±3%
Bijvoorbeeld:			
De smalle scholengemeenschap uit tabel 3 past de bandbreedte toe in 2011, ten behoeve van meer leraren in schaal LC:			
Nulmeting school A 2008	LB: 55%	LC: 17%	LD: 28%
Groei% 2011 (Buiten Randstadregio's)	LB: -3%	LC: +2%	LD: +1%
Streefpercentage school A 2011	LB: 52%	LC: 19%	LD: 29%
Bandbreedte 2011	LB: -1%	LC: +2%	LD: -1%
Definitieve ontwikkeling school A 2011	LB: 51%	LC: 21%	LD: 28%

10. Welke verplichting geldt voor scholen waar géén leraren meer worden beloond in schaal LB?

Er zijn circa 20 havo/vwo-scholen waarvan niet verwacht kan worden dat zij aan de afgesproken groeipercentages kunnen voldoen, omdat zij nu al een (ver)bovengemiddelde functiemix kennen. Op deze scholen tezamen werkt nog

geen 2% van alle leraren in de VO-sector.

Ook deze scholen moeten de toegekende budgetten besteden aan verbetering van de functiemix. Door de bandbreedte te vergroten kan een dergelijke

school een veel groter aandeel van haar leraren belonen in schaal LD. Tabel 5 laat zien hoe zo'n school een verbetering van de functiemix kan realiseren die gelijkwaardig is aan de afgesproken groeipercentages.

Tabel 5

Voorbeeld: School B, een havo/vwo-school in de Randstadregio's, kan de afgesproken groeipercentages niet bereiken. Dan zou de totale formatie namelijk boven de 100% uitkomen. Hoe gaat deze school om met de besteding van de niet-gebruikte middelen?

Nulmeting school B 2008	LB: 30%	LC: 40%	LD: 30%
Groei% Randstadregio's 2014	LB: -50%	LC: +39%	LD: +11%
'Doelstelling' school B 2014	LB: -20%	LC: 79%	LD: 41%

Door de bandbreedte te verruimen neemt het aandeel LD met 20 procentpunten verder toe (het 'tekort' uit LB), tot 61%. Schaal LC neemt daardoor met 40% verder af (2:1), tot 39%.

'Doelstelling' school B 2014	LB: -20%	LC: 79%	LD: 41%
Verbrede bandbreedte	LB: +20%	LC: -40%	LD: +20%
Feitelijke doelstelling school B 2014	LB: 0%	LC: 39%	LD: 61%

11. Waarom gelden hogere groeipercentages voor scholen in de Randstadregio's?

In het convenant is afgesproken dat er extra geld beschikbaar komt voor de versterking van de functiemix op scholen in de Randstadregio's.

Schoolbesturen in de Randstadregio's zullen hiermee nog meer leraren belonen in hogere

salarisschalen. Het extra budget, boven op de middelen voor de landelijke functiemix, betekent een groter groeipercentage voor de functiemix in deze regio's.

Deze afspraak is gemaakt omdat het extra noodzakelijk is dat het beroep van leraar aantrekkelijker

wordt in de Randstadregio's. Hier kennen scholen namelijk een grotere beloningsachterstand ten opzichte van de marktsector, een grotere arbeidsmarktproblematiek en (een optelsom van) grootstedelijke problemen.

12. Welke gemeenten liggen in de Randstadregio's?

De Randstadregio's zijn de vier grote steden, Almere en de omliggende regio's, te weten de RPA-gebieden Zuidelijk Noord-Holland, Rijn-Gouwe, Haaglanden, Rijnmond, Gooi- en Vechtstreek, Eemland en

Utrecht-Midden. Een overzicht van alle gemeenten die binnen deze Randstadregio's vallen is te vinden op de website www.leerkrachtvannederland.nl. Als uw school gevestigd is of vestigingen heeft in een ge-

meente in deze regio's, dan ontvangt uw school via de regeling voor de Randstadregio's extra budget boven op de middelen voor de landelijke functiemix.

13. Maakt mijn school voldoende voortgang met de invoering van de nieuwe functiemix?

Op www.functiemix.minocw.nl kunnen alle betrokkenen de ontwikkeling van de functiemix volgen op school- en bestuursniveau, evenals de ontwikkeling per schoolsoort en per sector. Op deze website wordt niet alleen de functiemix (de verdeling van leraren over de salarisschalen) weergegeven. U vindt er ook aanvullende informatie over het personeel en de leerlingen van een school, bijvoorbeeld het aantal leraren (in fte's).

14. Welke functies tellen mee voor de monitoring van de functiemix?

Monitoring van de functiemix wordt verricht aan de hand van de verplichte gegevensleveringen aan Cfi, meestal via de salarisadministratie van een school.

Personeel dat in de salarisadministratie geregistreerd staat in de functiecategorie 'leraar', telt mee voor de monitoring, ongeacht baanomvang of taakverdeling. Als 'vervangende' leraren niet herkenbaar als

vervanger worden geregistreerd, tellen ze noodzakelijkerwijs mee in de monitoring van de functiemix van de school.

De salarisschaal van een leraar en de schaal die hoort bij een functie komen in de salarisadministratie niet altijd met elkaar overeen. Voor de verdeling van de leraren over de functiemix wordt daarom uitgegaan van de feitelijke salarisschaal. Afwijkende

salarisschalen worden omgezet in de leraarschalen LB, LC of LD, op basis van het bijbehorende bedrag. Zo worden leraren in salarisschalen 10, 11 en 12, of de zogenaamde garantieschalen, bij LB, LC en LD (de corresponderende schalen) opgeteld. Waar dit niet mogelijk is wordt de schaal als 'overig' weergegeven. De verdeling over de salarisschalen wordt niet aangepast voor BAPO of ander verlof.

15. Wat gebeurt er als de doelstellingen niet worden gehaald?

Als de sector het afgesproken groeipercentage (zie tabel 2) haalt, dan trekt de overheid vanaf 2012 meer geld uit voor verdere versterking van de functiemix.

Als de sector de doelstellingen niet haalt, dan kan de oploop van middelen voor de sector achterwege blijven. De verdere toekenning van middelen zal dan afhankelijk zijn van de tot dan

toe bereikte functiemix van elk individueel schoolbestuur.

16. Hoe kan een school de afspraken nakomen wanneer het aandeel leraren in hogere salarisschalen daalt (als gevolg van natuurlijk verloop)?

Om 'downgrading' te voorkomen moeten scholen vrijvallende hogere schalen inzetten om lager ingeschaalde leraren te promoveren of nieuwe leraren op hetzelfde hogere niveau aan te nemen (naast promoties voor de afgesproken groeipercentages).

17. Hoe krijgt mijn school het geld om dit te kunnen betalen?

In 2009 starten we met de verbetering van de functiemix in de Randstadregio's. Het geld voor de landelijke functiemix komt vanaf 2010 beschikbaar.

Het geld voor de Randstadregio's wordt verstrekt aan besturen via een regeling voor aanvullende bekostiging. Deze middelen worden voor het eerst

uitbetaald in maart 2009 (met terugwerkende kracht tot 1 januari 2009). Scholen kunnen deze budgetten meenemen in de formatieplannen die zij in mei 2009 vastleggen. Promoties kunnen dan ook met terugwerkende kracht worden toegekend.

Per jaar stelt de minister van OCW een bepaald bedrag

beschikbaar voor de afgesproken groeipercentages. Wanneer ervoor gekozen wordt om een hoger percentage leraren in hogere schalen te plaatsen, dan kan dit gefinancierd worden uit het reguliere lumpsumbudget. In het convenant is afgesproken dat scholen de aanvullende middelen elk jaar volledig zullen besteden aan de beloning van leraren.

18. Wat is de rol van de schoolleiding en P(G)MR in het versterken van de functiemix?

Volgens de cao moeten de schoolleiding en de medezeggenschapsraad een meerjarenplan vaststellen, waarin opgenomen wordt hoe de groeipercentages voor LC en LD bereikt worden in 2011 en 2014.

Afgesproken is dat het aandeel hogere functies elk jaar moet groeien. Scholen binnen de Randstadregio's moeten het meerjarenplan in 2009 vaststellen, de scholen buiten de Randstadregio's doen dat in

2010. De schoolleiding moet de P(G)MR ieder jaar informeren over de realisatie van de functiemix en haar daarbij voorzien van alle relevante informatie.

19. Waar moet de P(G)MR van mijn school op letten?

De P(G)MR heeft instemmingsbevoegdheid bij het vaststellen van het meerjarenplan (vraag 18). Daarbij gaat het om vaststelling of wijziging van de samenstelling van de formatie en het beleid voor personeelsbeoordelingen en functiedifferentiatie. Verder moet de P(G)MR er

jaarlijks op toezien dat de schoolleiding het extra geld volledig inzet voor de functiemix.

Belangrijk is dat de klassen niet groter mogen worden door de nieuwe functiemix. De leraar-leerling ratio mag dus niet dalen. De P(G)MR kan dat controleren op

www.functiemix.minocw.nl. Daar staat de leraar-leerling ratio per school en per schooljaar (met inachtneming van monitoringscriteria genoemd onder vraag 14). De extra LC- en LD-functies mogen alleen gaan naar leraren die hoofdzakelijk lesgeven.

20. Wat als mijn school in een jaar geld overhoudt?

In het convenant is afgesproken dat het budget voor de functiemix volledig zal worden ingezet.

Structureel komt het totaalbudget overeen met de vastgestelde groeipercentages. Afhankelijk van het tempo waarin de functiemix wordt

ingevoerd zou een school echter incidenteel middelen kunnen overhouden. Volgens de cao moet de verbetering van de functiemix in jaarlijkse stappen worden gerealiseerd. De grootte van de stappen kan in overleg met de P(G)MR worden bepaald. In overleg met de P(G)MR kunnen tijdelijk overgebleven

middelen besteed worden aan (incidentele) beloning, voor het toekennen van extra periodieken of om vooruit te lopen op volgende promoties (bijvoorbeeld ten behoeve van leraren die naar verwachting hiervoor in aanmerking zullen komen, mits zij aan de afgesproken criteria voldoen).

21. Waar moet een leraar aan voldoen om in aanmerking te komen voor een hogere functie in het kader van de functiemix?

De schoolleiding zal met de P(G)MR samen een functiegebouw moeten creëren waarin de leraren meer mogelijkheden krijgen om door te groeien naar LC- en LD-functies.

Voor dit functiegebouw zijn enkele aanvullende afspraken gemaakt tussen de sociale partners (en vastgelegd in de

cao). Zo hebben de sociale partners afgesproken dat de nieuwe LC- en LD-functies uitsluitend bestemd zijn voor leraren met lesgeven als hoofdtaak, dat wil zeggen dat zij voor meer dan circa 60% belast moeten zijn met een lestaak. Verder krijgen leraren met een eerstegraads bevoegdheid uiterlijk vanaf 2014 recht op een

LD-functie als ze structureel in de bovenbouw van havo of vwo lesgeven. De sociale partners buigen zich over voorbeeldfuncties voor schalen LC en LD, waarin lesgeven en het primaire proces centraal staan. Zodra deze gereed zijn zullen sociale partners hierover een aparte voorlichtingsbrochure publiceren.

22. Wordt de functiemix ook gerealiseerd op verticale scholengemeenschappen?

Alle scholen die bekostigd worden onder de Wet op het voortgezet onderwijs (Wvo) krijgen geld voor versterking van de functiemix. VO-afdelingen die deel uitmaken van een

roc of aoc (zonder een eigen vo-brinnummer) in de Randstad-regio's krijgen geld voor de functiemix via een regeling voor het mbo.

Voetnoten

- 1 De minister van OCW heeft ingestemd met deze afwijkende afspraak onder voorwaarde dat de functiemix tussen 2006 en 2008 niet wezenlijk is gewijzigd op sectoraal niveau. In dat geval hoeven de sectorale doelstellingen niet te worden aangepast.
- 2 Tabellen met de functiemix per schoolsoort (vmbo/havo/vwo, vmbo-t/havo/vwo, havo/vwo en vmbo incl. praktijkscholen) dienen als indicatie van de verschillen in functiesamenstelling/mix binnen de sector.
- 3 Een promotie naar schaal LD is structureel twee keer zo duur als een promotie naar schaal LC.

